

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

**Základní škola Roudnice nad Labem, Jungmannova 660, okres
Litoměřice**

413 01 Roudnice nad Labem, Jungmannova 660

Identifikátor školy: 600 081 796

Zřizovatel: Město Roudnice nad Labem

Školský úřad Litoměřice, Na Valech 525

Termín konání komplexní inspekce: 22. - 25. květen 2000

Čj.	066 411/00-5020
Signatura	kf2ct101

ÚVOD

Základní škola s právní subjektivitou má dle Rozhodnutí Školského úřadu v Litoměřicích ze dne 11. 2. 1999 (čj. 22/99) plánovanou kapacitu 750 žáků, dále sdružuje školní družinu (kapacita 240 žáků) a jídelnu základní školy (kapacita 400 jídel). Počty žáků se v průběhu školního roku mění minimálně. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola (dále ZŠ) čj. 16 847/96-2, v některých třídách podle učebního plánu základní školy s třídami s rozšířeným vyučováním jazyků (dále RVJ) čj. 16 333/96-22-21, nebo modelového učebního plánu vzdělávacího programu základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů (dále RVM) čj. 21 968/96-22. Z celkového počtu žáků dojíždí 53 % ze čtyřiceti sedmi okolních obcí. Při škole je zřízena Rada školy.

Počet žáků a tříd:

Ročník	ZŠ	RVM	RVJ	Škola celkem
1.	2 třídy/55 žáků	0	0	2/55
2.	2/44	0	0	2/44
3.	1/20	0	2/44	3/64
4.	1/21	0	2/37	3/58
5.	1/30	0	1/22	2/52
6.	2/45	1/21	1/24	4/90
7.	3/75	1/23	1/21	5/119
8.	3/86	1/30	0	4/116
9.	3/80	1/23	0	4/103
Celkem	18/456	4/97	7/148	29/701

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Školní budova je 122 let stará, od roku 1996 prochází za provozu náročnou rekonstrukcí včetně dostavby. Kromě celkové rekonstrukce původní budovy (topení, rozvody vody, elektroinstalace a instalace slaboproudých rozvodů pro využití PC sítě a dalších medií - projekt školního videocentra) získala škola nově plynovou kotelnou, školní kuchyni s jídelnou, odborné učebny v půdních vestavbách (zatím slouží jako kmenové - s nedostatky v psychohygieně), dvě tělocvičny, nové šatny a sociální zařízení. Vybavení nových a rekonstruovaných učeben (včetně učebních pomůcek a didaktické techniky) se s ohledem na stav financování opožděje.

Vzhledem k nárůstu počtu žáků (oproti roku 1995 o 30%) má škola stále málo odborných učeben (pouze výpočetní technika se SW vybavením pro výuku různých předmětů, jazyková učebna a učebna chemie). Další učebny (poloodborné) slouží i jako kmenové, tím vzniká nutnost častých přesunů žáků (v průběhu inspekce bylo toto zdrojem občasných projevů nekázně, živelného a nešetného chování žáků vůči sobě), ztížena je činnost dozírajících i příprava učitelů na výuku.

I přes rozsáhlou investiční činnost prostory školy nestačí současnému stavu žáků (dvě učebny 1. stupně jsou umístěny v pronajaté vedlejší budově - pro výuku nevyhovující). Situace by se měla zlepšit po plánovaném využití protějšího objektu, ve kterém vyvíjí činnost zvláštní škola.

První stupeň

Hodnocení vychází z hospitací, které se uskutečnily ve všech dvanácti třídách prvního stupně,

z rozhovorů s jednotlivými vyučujícími, namátkově byly kontrolovány sešity žáků, žákovské knížky a notýsky. Hodnocení sledovaných jevů je souhrnné, pouze kvalita výuky cizích jazyků je hodnocena společně s 2. stupněm.

Časová dotace jednotlivých předmětů odpovídá stanoveným učebním plánům, v plánování a plnění osnov zjistila inspekce některé nedostatky. Nerespektování nebo neznalost Dodatků k osnovám vzdělávacího programu Základní škola (čj. 25 018/98-22) a silná orientace na používané učebnice (většinou starší vydání) způsobily, že se v matematice, v českém jazyce a ve vlastivědě vyučuje v několika třídách učivo nad rámec osnov příslušného ročníku. V jednom ze třetích ročníků se celé druhé pololetí vyučovalo v prvouce učivo vlastivědy. Málo vypovídající zápisy učiva ve většině třídních knih ze čtení a literární výchovy ztížily kontrolu plnění osnov této složky českého jazyka. Psaní se ve čtvrtých a v pátých třídách do třídních knih nezapisuje vůbec. Jak potvrdila kontrola loňských třídních knih, situace v minulém školním roce byla obdobná.

Personální zajištění výuky na prvním stupni je velmi dobré. V jedenácti třídách vyučují plně kvalifikovaní učitelé, v pátém ročníku s rozšířenou výukou jazyků zajišťují výuku zčásti učitelé z druhého stupně.

Prostorové podmínky jsou různorodé. Část učeben je umístěna v provizorních prostorách, které nesplňují potřebné parametry. Po všech stránkách nevyhovující podmínky pro výuku mají dvě třídy, které jsou umístěny ve vedlejší budově v Riegrově ulici. Nábytek ve třídách je starší, místy i poškozený, ale svému účelu ještě vyhovuje. Fond učebnic je z větší části zastaralý, nevýhodou je, že žáci nemohou učebnice, které jsou koncipovány jako pracovní, využívat. Obnova fondu učebnic probíhá vzhledem k nedostatku finančních prostředků pomalu. Vybavení učebním pomůckami, obrazovým materiálem, ale i didaktickou technikou je poměrně dobré a průběžně se doplňuje, někteří učitelé využívají k práci v hodinách i výpočetní techniku. Mnohé pomůcky si učitelé zhotovují sami, časté je používání kopírovaných materiálů. Ve vybavení kabinetu 1. stupně chybí jazykové příručky.

Prostředí většiny tříd je podnětné a v rámci daných možností esteticky na výši. Výzdobu tříd dotvářejí květiny a práce žáků, jsou zde umístěny různé pomůcky a materiály pro výuku, někde nechybí ani knihovničky.

Ztížené psychohygienické podmínky jsou v učebnách umístěných v půdních vestavbách s nedostatkem denního světla, opěrné sloupy brání některým žákům ve výhledu na tabuli, v prostorově malých třídách nemají žáci možnost volného pohybu. Žáci si ve třídách odkládají svršky i boty, protože zatím nemají k dispozici vlastní šatny. Únavě žáků v hodinách předcházeli učitelé buď změnou činností, nebo zařazováním relaxačních chviliek, na dodržování psychohygieny psaní dbali hlavně vyučující v nižších třídách. Větší péči je potřeba věnovat správnému držení psacího náčiní. Obecným jevem bylo ukončování hodin až po zvonění, takže žáci přicházeli o část přestávky.

Přestože převážná většina navštívených hodin byla včetně tabule dobře připravena a promyšlena, v samotných hodinách, kde se probíralo nové učivo, nezbyl zpravidla čas na závěrečné opakování a utřídění nových poznatků. Vyučující řídili výuku jasnými a srozumitelnými pokyny, využívali rozmanité metody a dbali na efektivní využití vyučovacího času. Kromě hodin vedených frontálně nebyly vzácností hodiny, kde žáci řešili úkoly ve skupinách nebo ve dvojicích, objevily se soutěživé a herní prvky, dramatizace. V průběhu skupinové nebo samostatné práce se učitelé věnovali individuálně žákům vyžadujícím zvláštní péči. Za úvahu stojí skutečnost, zda je nutné probírat náročnější rozšiřující učivo s celou třídou, tedy i se žáky, kteří dosud dobře nezvládli základní učivo. Velmi dobře a účelně byly využívány různé pomůcky včetně didaktické techniky (meotar). V hodinách českého jazyka a matematiky byli žáci systematicky vedeni ke schopnosti aplikovat učivo, v prvouce a

přírodovědě vycházeli při osvojování nových poznatků i při opakování z vlastního pozorování a porovnávání, ve vlastivědě se učili orientaci na mapě. Na škodu bylo, že žáci neměli dostatek prostoru pro uplatnění získaných poznatků, vyučující nerozvíjeli dále myšlenky obsažené v žákovských odpovědích, netrvali na vyjadřování v celých větách. Učitelé dbají na grafickou úpravu v sešitech a celkově dobrá je úroveň čtenářských dovedností žáků.

Samozřejmostí bylo využití vstupních motivačních metod a motivačních výzev, po skončení samostatné práce měli žáci vždy zpětnou vazbu, výsledky skupinové práce byly zhodnoceny slovně nebo známkou. Jen výjimečně byli žáci vedeni k hodnocení vlastní práce a k sebereflexi. Stručné zhodnocení na závěr prováděl zpravidla učitel a týkalo se především chování a aktivity jednotlivých žáků nebo celé třídy.

Vyučující svým hezkým vztahem k žákům vytvářeli ve třídách přátelské prostředí, respektovali osobnost žáků a žáci jim projevovali důvěru a náklonnost.

Vedle výše uvedených kvalitně vedených hodin se však objevily také hodiny, jejichž struktura neumožňovala všem žákům uplatnění a které svou náročností a množstvím nových informací neodpovídaly věku a možnostem žáků. V těchto hodinách mnohdy převládal mluvní projev učitele nad projevy žáků.

Na základě uvedených skutečností je výuka na 1. stupni hodnocena celkově jako dobrá.

Blok společenskovedních předmětů na 2. stupni

Stanovená hodinová dotace odpovídá vzdělávacímu plánu. Mezi volitelné předměty je zařazeno cvičení z českého jazyka. Předložené tematické plány odpovídají učební osnově (kopírují většinou zvolenou učebnici) s výjimkou dějepisu v 9. ročníku, kdy výuka končí 2. světovou válkou (ověřeno i v třídních knihách školního roku 1998/99). Není zařazeno téma Československo a svět po 2. světové válce a závěrečná systematizace poznatků. Plánování učiva chybí lepší koordinace předmětových komisí, rezervy jsou vedle rozvržení učiva dějepisu i v rozvržení literárního učiva v předmětu český jazyk. Všichni učitelé jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení. Tyto žáky i žáky s již kompenzovaným postižením při výuce zohledňují. Jako doplněk k výuce organizuje škola na návrh předmětové komise soutěže, olympiády, exkurze, návštěvy kulturních pořadů a pod.

Výuka společenskovedních předmětů (český jazyk, dějepis, občanská výchova) je zajištěna ze 75 % učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Výuka probíhá v kmenových učebnách, ve školní knihovně, k dispozici je rovněž SW vybavení pro výuku v učebně výpočetní techniky (při hospitovaných hodinách nebylo využito). Vybavení je postupně doplňováno na základě požadavků předmětové komise. Škola má omezené další vybavení (starší cvičebnice, slovníky, jazykové příručky, tabelární a audio pomůcky). Velmi dobře je vybavena žákovská knihovna, hlavně encyklopedickými publikacemi. Škola má dostatek učebnic, řada učebnic českého jazyka je staršího vydání, ve třídě VII. D mají žáci zastaralou učebnici z roku 1990, kde nejsou obsaženy změny pravopisných pravidel z roku 1993. K přípravě dalších materiálů pro výuku používají vyučující kopírky.

Všechny hospitované hodiny byly dobře připraveny, žáci jsou na začátku seznámení s programem. Ve větší části hodin byly využívány rozmanité vyučovací metody, zvláště zdařile v některých hodinách dějepisu. Svým způsobem monotónní a méně produktivní byly některé hospitované hodiny mluvnice zaměřené na opakování. ČŠI konstatuje velmi malé využití Pravidel pravopisu, slovníků a dalších jazykových příruček. Žáci dostávají možnost pracovat samostatně, využívají dalších informací, jsou uplatňovány mezipředmětové vztahy. ČŠI se nesetkala s příkladem věcně nesprávného učiva ze strany učitele.

Žáci jsou motivováni především při úvodním seznámení se strukturou, dále je to motivace

známkou. Žáci mohou své práce uplatnit ve školním almanachu (literární a výtvarné žakovské práce). Při některých hodinách bylo umožněno žákům formou soutěživých úkolů zažít úspěch z dobře vyřešeného problému (jednotlivci či skupině). Nedostatkem je vynechání hodnocení v závěru hodin, především z nedostatku času, značná část hodin přesahovala do přestávek. Škola provádí srovnávací ročníkové práce, které slouží k vlastní evaluaci.

Učitelé vedou žáky ke správnému vyjadřování, je respektována možnost nesprávné odpovědi. Vztahy mezi učiteli a žáky při hodinách lze hodnotit jako velmi dobré, rovněž komunikace učitelů je na velmi dobré úrovni, ojediněle se vyskytla přílišná snaha učitele o zdlouhavé návody žáků a rušení žáků při samostatné práci upřesňováním zadaného úkolu. Při hospitacích se v menší míře vyskytly projevy nežádoucího chování žáků, které řešili vyučující s nadhledem.

Celkově ČŠI hodnotí výuku společenskovědních předmětů na 2. stupni jako velmi dobrou.

Anglický a německý jazyk

Ve výuce německého jazyka je učivo rozvrženo do dvou etap, jak ukládají osnovy, toto rozvržení není vždy dodrženo. Bylo shledáno, že ve třídě VI.B je zpoždění přibližně půl roku, což znamená, že je třeba upravit časový rozvrh pro následující ročníky tak, aby v deváté třídě byly požadavky osnov splněny.

Ve výuce anglického jazyka není učivo řádně rozvrženo do jednotlivých ročníků, ačkoliv vyučující mají sestaveny časové a tematické plány, nepoužívají jednotné učebnice tak, aby paralelní třídy probíraly učivo v přibližně stejném rozsahu a tempu. Nejzávažnější situace je ve třídách IV.B a VII.C, což jsou obě třídy s rozšířenou jazykovou výukou. Ve IV.C bylo zjištěno zpoždění o zhruba dva měsíce ve srovnání s předloženým časovým plánem. Ve třídě VII.C pracují žáci s učivem a učebnicí pro 6. ročník základní školy, což znamená zpoždění o dva roky vzhledem k faktu, že výuka angličtiny začala ve třetí třídě. Ve třídě IX.A s odchodem vyučujícího je výuka zorganizovaná tak, že o tříhodinovou týdenní dotaci se rozdělili dva vyučující. Proti časovému plánu je zde zpoždění půl roku a je zřejmé, že požadavky osnov se nepodaří splnit. Plánování samotné výuky v hodinách mělo dobrou úroveň.

Výuku zajišťuje jedenáct vyučujících, z nichž šest je plně způsobilých, tři mají pouze pedagogickou způsobilost a dva jsou pro výuku cizích jazyků nezpůsobilí. Přesto je třeba konstatovat, že nezpůsobilost nebyla na újmu kvality práce učitelů v zhlédnutých hodinách.

Materiální podmínky jsou dobré, škola má jazykovou učebnu, i když většina hodin se koná v kmenových třídách. Vyučující mají podle vlastního vyjádření dostatek magnetofonů i nahrávek, tabelárních pomůcek a dalších materiálů. Za negativní považuje ČŠI kvalitu učebnic angličtiny pro vyšší ročníky. Využití pomůcek ve zhlédnutých hodinách bylo ještě vyhovující.

Psychohygienické podmínky v hlavní budově jsou dobré, v pronajatých třídách v přilehlé budově velmi špatné. (hluk stavebních strojů, prach, vypínání elektrického proudu). Vnitřní podmínky se různily podle věku žáků, zkušenosti učitelů a atraktivnosti probírané látky, ale celkově byly dobré.

Většina hodin měla klasickou stavbu s kontrolou a opakováním učiva na počátku, výkladem nové látky a zadáním domácího úkolu na konci hodiny. Práce vyučujících měla vesměs dobrou úroveň, a to i vyučujících nezpůsobilých. Jako negativní se jevila absence shrnutí a zopakování látky na konci hodiny a zadávání domácího úkolu současně se zvoněním nebo o přestávce. Polovina zhlédnutých hodin byla hodnocena jako dobrá, čtvrtina jako velmi dobrá a čtvrtina jako ještě vyhovující. Celkově je organizování výuky dobré.

Vnější motivace byla přítomna ve všech zhlédnutých hodinách u všech vyučujících a měla vesměs charakter pochvaly a povzbuzení, i když negativní hodnocení se objevovalo poměrně

často, zvláště u žáků s problematickým chováním. Vnitřní motivace, vyplývající z aktualizace učiva jeho aplikovatelnosti, nebyla pozorována. Hodnocení mělo vesměs sumativní charakter a ačkoliv vyučující upozorňovali na chyby a pečlivě je opravovali, chyběla analýza jejich příčin. Žákům se nedostalo možnosti zhodnotit vlastní pokrok. Celkově lze považovat motivaci a hodnocení za dobré.

Komunikace v hodinách probíhala vesměs v cizím jazyce s přiměřeným podílem češtiny. Byla vedena výhradně od učitele k žákovi a často učitel zastal většinu hovoru sám. Komunikace mezi žáky byla minimální. Za negativní je třeba považovat i nedostatek kreativity při cizojazyčné komunikaci. Vzájemné chování žáků a učitelů v hodinách bylo korektní. Tuto část vzdělávacího procesu lze hodnotit jako ještě vyhovující.

Silnou stránkou jazykové výuky je velmi dobré personální zajištění, jako slabiny se jeví plánování a komunikace. Ostatní složky jsou hodnoceny jako dobré.

Blok přírodovědných předmětů na 2. stupni

Zhlédnuty byly hodiny matematiky, fyziky, chemie, přírodopisu a zeměpisu.

Časová dotace sledovaných předmětů odpovídala učebnímu plánu příslušného vzdělávacího programu, v jedné třídě šestého ročníku (spojení programů ZŠ a RVM) zápisy v třídní knize odpovídaly vzdělávacímu programu ZŠ pro třídy s rozšířením vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů. U žáků, kteří v této třídě plní program ZŠ, dochází k přetěžování probíráním rozšiřujícího učiva.

Učitelé mají dané osnovy rozpracované do tematických plánů (dále jen TP). Vedení bylo upozorněno na příliš velký důraz kladený učiteli na řazení učiva dle učebnic. Toto je příčinou toho, že některá témata jsou zařazena méně vhodně, než osnovy předpokládají, tj. je probíráno nejdříve učivo aritmetiky (algebry) a pak učivo geometrie. Některé TP byly příliš obecné, obsahovaly pouze opsané názvy jednotlivých kapitol učebních osnov daného předmětu. Tomu odpovídaly i obecné a často se několikrát opakující zápisy v třídních knihách obecné. Takto vedená dokumentace značně ztěžuje kontrolu plnění osnov.

Mezi pozitiva patří účast žáků v různých soutěžích, např. soutěže Klokan, Vánoční soutěže, Pythagoriády, MO, chemické olympiády, Eurorébus. K doplnění učebního programu jsou organizovány exkurze.

Při přidělování předmětů je respektována odborná i pedagogická způsobilost. Pro výuku chemie má škola nově zřízenou odbornou učebnu, výuka fyziky probíhá převážně v učebně, která je propojena s fyzikálním kabinetem. Výuka ostatních předmětů probíhá v kmenových třídách. Škola disponuje dostatečným množstvím názorných pomůcek, učebnice jsou modernizovány, učitelům jsou k dispozici odborné časopisy i učebnice jiných nakladatelství, než které škola využívá. Výukové prostory pro výše uvedené předměty odpovídaly psychohygienickým zásadám.

Všechny hodiny byly vedeny frontální výukou. Většina hodin se vyznačovala jednotným tempem. Byly zhlédnuty hodiny, kde žáci byli aktivní a činorodí. Vyučující dokázali přirozenou zvědavost žáků využívat a usměřňovat k dosažení stanoveného cíle. Bylo pamatováno na názornost, sami žáci demonstrovali pokusy a na základě pozorování sami vyvozovali závěry. Na druhé straně byla ČŠI přítomna hodinám, kde práce učitele byla soustředěna na žáka u tabule a jejich průběh byl monotematický.

Jen ojediněle bylo učivo diferencováno a zaměřeno tak, aby docházelo k osobnostnímu rozvoji jednotlivých žáků. Často na konci hodiny chyběl závěr, shrnutí učiva a hodnocení. Žáci reagovali na otázky učitele, prokazovali dobré znalosti. Typ otázek byl však často takový, že správná odpověď stačila pouze jednoslovná.

Rezervy spatřuje ČŠI v detailnější přípravě na jednotlivé hodiny. Je nezbytné střídat vyučovací metody, využívat hodnotící a sebehodnotící prvky k motivaci a nepodceňovat závěr hodin. Je nutné klást takové otázky, které vedou k rozvíjení komunikativních schopností žáka a přispívají k rozvoji logického a samostatného myšlení.

Výuka přírodovědných předmětů je na dobré úrovni.

Hudební výchova na 2. stupni

Počet hodin hudební výchovy odpovídá vzdělávacímu programu. Je zpracován velmi kvalitní tematický plán na celé čtyřleté období druhého stupně. Výuka je doplňována návštěvami kulturních pořadů a exkurzemi. Příprava na hodiny vycházela z tohoto plánu a byla velmi dobrá. V rámci nepovinného předmětu pracuje školní sbor Cvrčci (cca 50 žáků) a přípravný sbor Poupata (20 žáků).

Kromě 6. ročníku jsou hodiny zajištěny odborně i pedagogicky způsobilými vyučujícími. Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy, která však slouží i jako učebna kmenová. Škola má dostatek učebnic, nahrávek, obrazových a notových materiálů. Velmi dobré je vybavení audio i videotechnikou, výuce by prospělo zakoupení keyboardu.

Hospitované hodiny využívaly rozmanitých metod, byly respektovány schopnosti žáků, zvolené formy výuky jsou zaměřeny na praktické činnosti žáků. Při zpěvu je využíván doprovod klavíru, kytary i halfplayback z CD. V oblasti hudební historie bylo využíváno znalostí z literární výchovy. Hodnocení je zaměřeno pozitivně.

Komunikace vyučujících je velmi kultivovaná, při odpovědích je respektováno právo na omyl. Hodiny hudební výchovy podporují i komunikativní a kooperativní schopnosti žáků, běžný je vícehlasý zpěv a využití orffovských nástrojů. Hospitované hodiny probíhaly v pracovní a klidné atmosféře, vyznačovaly se vysokou efektivitou. Nežádoucí chování žáků nebylo ČŠI zaznamenáno.

Systém výuky hudební výchovy naplňuje cíle vzdělávacího programu, ČŠI ji hodnotí jako vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání

Při plánování výuky škola dodržuje učební plán, schází však koordinace při plánování učiva jednotlivých předmětů. Personální podmínky jsou velmi dobré, celkově průměrné prostorové a materiální podmínky. V organizaci výuky převládají hromadné formy, pestřejší výuku zaznamenala ČŠI na 1. stupni a v hodinách hudební výchovy. Velmi dobře je hodnocena oblast motivace a hodnocení. V závěrech hodin schází prostor pro shrnutí a hodnocení, určité nedostatky byly zaznamenány v rozvoji komunikativních dovedností žáků. Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena jako dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Současná koncepce školy na léta 1999-2002 navazuje na koncepci z roku 1995. Autorka,

ředitelka školy (ŘŠ), vytvořila tuto koncepci na základě analýzy po nástupu do funkce v roce 1993 (počátkem 90. let byl na školní budovu vystaven havarijní výměr). Za spoluúčasti zřizovatele, zaměstnanců školy a rodičovské veřejnosti byla první část koncepce postupně realizována (náklady v první etapě přesáhly 60 mil. Kč). Z následující analýzy vyplývá určitý negativní dopad na kvalitu vzdělávání a výchovy (práce probíhaly za provozu školy), přesto zájem rodičů o školu stoupal.

Stávající koncepce je zaměřena na zlepšení materiálně technických podmínek (přílohou je plán stavebních a řemeslných prací), zvýšení kvality vzdělávání a výchovy, zviditelnění školy, rozvoj informačního systému, kontroly a hodnocení. Dále se chce vedení školy zaměřit na rozvoj spolupráce s orgány státní správy a samosprávy a získávání dalších (mimorozpočtových) finančních prostředků pro školu. Koncepce se rovněž dotýká vzájemných vztahů zaměstnanců. K těmto jednotlivým oblastem je zpracována celá řada námětů, které jsou postupně zařazovány do ročních plánů práce, ty pak jsou rozpracovány do jednotlivých měsíců.

Ze zadaných dotazníků ČŠI pro rodiče žáků školy (návratnost cca 80%) a z rozhovoru se starostou města vyplývá podpora této koncepce, 55% dotázaných rodičů tuto skutečnost hodnotí pozitivně včetně dobré průběžné informovanosti. Rovněž zaměstnanci školy i přes určitá zhoršení pracovních podmínek v minulých letech souhlasí s postupem vedení školy.

Učební plán, který si škola zvolila, je rozpracován podle potřeb žáků, v plánování je částečně využito připomínek pedagogických pracovníků školy (hlavně materiální zajištění výuky). Na podnět rady školy byla rozšířena nabídka o třídy s rozšířenou výukou jazyků. V oblasti plánování výuky se negativně projevilo nedostatečné zapojení metodických orgánů a předmětových komisí, hlavně v rozvržení učiva a následné kontroly plnění učebních osnov.

Kvalitně zpracován je systém volitelných předmětů (13 skupin v 7.-9. ročníku) a nepovinných předmětů (14 skupin předmětu práce na počítači a dvě oddělení sborového zpěvu). Velmi široká a rodičovskou veřejností oceňovaná je nabídka zájmových útvarů (celkem 18 kroužků, které navštěvuje 214 žáků).

Pro žáky se specifickými poruchami učení a chování (celkem 26 integrovaných žáků) jsou zpracovány individuální plány, koordinátorkou je výchovná poradkyně. Škola též zajišťuje pomoc žákům ve čtyřech odděleních dyslektické ambulanti poradny (29 žáků) a ve dvou odděleních logopedické poradny. Pro jednoho žáka 9. ročníku je se souhlasem školského úřadu organizována individuální výuka matematiky.

Škola se opírá o vynikající koncepci rozvoje, která je podporována zřizovatelem, rodiči a zaměstnanci školy. Nedostatky v plánování výuky a malé zapojení metodických orgánů školy negativně ovlivňují kvalitu výuky - neplnění učebních osnov některých předmětů.

Organizování

Organizační struktura školy je stanovena organizačním řádem, pro první i druhý stupeň jmenovala ředitelka školy své zástupce, vedoucí školní jídelny a vedoucí vychovatelku školní družiny. Sama přímo řídí hospodářský a správní úsek. Rozdělení pravomocí je stanoveno písemně, některé povinnosti pracovníků jsou stanoveny ve školním řádu. Tato struktura, která se postupně rozbíhá a částečně mění (ŘŠ odchází na jinou funkci), umožní účinné řízení školy za předpokladu efektivního zapojení metodických orgánů školy. Neošetřená je činnost vychovatelek školní družiny, které vybírají od žáků svého oddělení příspěvek stanovený zřizovatelem na částečnou úhradu neinvestičních nákladů. Pro výběr poplatků nemají stanovenou dobu a nemají uzavřenou dohodu se zřizovatelem.

Povinná dokumentace školy je vedena (razítka školy neodpovídají názvu školy v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol), velmi dobře je zpracován školní řád, nedostatky byly zjištěny při vedení

třídních výkazů, katalogových listů a třídních knih některých tříd (nejsou uváděna data změn, údaje jsou neúplné, přelepované, chybí záznamy po vykonání komisionální zkoušky a pod.). Záznamy pedagogických rad jsou málo vypovídající, obsahují pouze přehledy o prospěchu a chování žáků. Chybí informace o projednávaných otázkách pedagogických, organizačních a podobně. Rovněž záznamy z provozních porad vede pouze ředitelka a nejsou zveřejňovány. Z toho vyplývá i možná omezená funkčnost při operativním řízení školy, aktuální informace jsou předávány pomocí nástěnek či osobně.

Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům, nevhodné je spojení žáků ve třídě VI.D, kde je polovina žáků (vzdělávacího programu základní škola) spojena se skupinou žáků s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů. Vedení školy nepředložilo rozpracovaný učební plán této třídy v dalších ročnících.

Informace o žácích jsou předávány prostřednictvím žákovských knížek (ojediněle zjistila ČŠI absenci známek z některých výchov) a třídních schůzek. Kromě Rady školy při škole vyvíjí činnost i Sdružení rodičů a přátel dětí školy. Dobrá spolupráce vyplývá i ze závěrů dotazníků ČŠI. Škola zajišťuje informovanost dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Ve značné míře se škola prezentuje na veřejnosti, např. školní akademie a vystoupení školního sboru, žáci se zúčastňují vědomostních a sportovních soutěží v okresních i vyšších kolech, úspěchy dosahují především v přírodovědně zaměřených soutěžích a olympiádách a ve sportu.

Výroční zpráva je zpracována v souladu s § 17e odst.2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství v platném znění, rovněž předložená rozhodnutí ŘŠ podle § 3, odst. 2 výše uvedeného zákona jsou věcně i formálně správná.

Pozornost při organizování výuky je věnována prevenci problémových jevů, na škole se v oblasti protidrogové prevence naplňuje minimální preventivní program, probíhá Peer program, o těchto aktivitách jsou informováni i rodiče žáků. Škola zpracovala pokyn MŠMT 14 423/99 (xenofobie), problémy v této oblasti zatím nebyly zaznamenány. Závažnější prohřešky proti školnímu řádu řeší výchovná komise za účasti rodičů žáků, v závažných případech škola spolupracuje s Policií ČR, sociálním odborem městského úřadu a dalšími partnery. I když škola tyto problémy řeší, významná část rodičů žáků 2. stupně prostřednictvím dotazníků ČŠI vnímá jako vážný problém šikanu mezi žáky ve škole i mimo školu.

V současné době začíná ve škole fungovat žákovská samospráva, v níž jsou zastoupeni dva až tři zástupci každé třídy druhého stupně.

Ředitelka školy využívá při své práci podněty a připomínky orgánů státní správy a samosprávy, angažuje se v profesních sdruženích a organizacích.

Organizační struktura je stanovena, kompetence jsou vymezeny. Metodické orgány školy pracují, jejich zapojení do systému řízení není ještě efektivní. Rezervy jsou ve vedení povinné dokumentace školy. Škola se úspěšně prezentuje na veřejnosti, vedení školy úzce spolupracuje s orgány státní správy a samosprávy, velmi dobrá je spolupráce s rodičovskou veřejností.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy poskytuje velký prostor pro tvořivé uplatnění pracovníků. Nástroje operativního řízení jsou využívány účelně, chybí zde promyšlenější koordinace, zpětná vazba a informovanost (zveřejňování zápisů) s ohledem na počet zaměstnanců. Převažuje kooperativní styl řízení. Výuku zajišťuje (včetně ředitele a zástupců) 13 vyučujících s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro 1. stupeň ZŠ, 21 vyučujících pro 2. stupeň ZŠ, dva vyučující s ped. způsobilostí pro střední školy, dva externisté a pět nekvalifikovaných vyučujících. Tito

učitelé mají uzavřeny pracovní smlouvy na dobu určitou, všichni si doplňují vzdělání příslušným studiem, mají přiděleny uvádějící učitele. Přidělení předmětů a zavedení zájmových kroužků respektuje většinou odbornost a schopnosti učitelů (nadpoloviční neodbornost výuky zaznamenala ČŠI v předmětech anglický jazyk, tělesná výchova a občanská výchova). Na velmi dobré úrovni je organizováno další vzdělávání učitelů, a to včetně vedení školy.

Kritéria pro určení výše nenárokových složek mzdy slouží jako motivační prostředek, zohledňují kvalitu výuky i práce nad rámec základních povinností. Tato kritéria byla projednána s odborovou organizací a jsou známá. Pracovníci jsou pravidelně hodnoceni, mimořádné jednorázové skutečnosti jsou oceňovány okamžitě, vedení využívá i prostředky morálního ohodnocení. Na hodnocení ředitelky školy se podílí dle sdělení starosty i zřizovatel.

Oblast vedení a motivace hodnotí ČŠI jako nadprůměrnou.

Kontrolní mechanismy

Systém kontrolní činnosti vychází z organizačního řádu školy. Kromě provozu školy ředitelka školy koordinuje průběh celé investiční akce, což přináší mnoho dalších úkolů nad rámec běžného provozu. Výsledky kontrol jsou projednávány individuálně. Menší pozornost je věnována kontrole výchovně vzdělávacího procesu (plnění osnov, práce předmětových komisí, vedení povinné dokumentace a pod.). Součástí kontrol je hospitační činnost, ze záznamů v třídních knihách ČŠI zjistila, že ve školním roce 1998/99 bylo uskutečněno celkem 32 hospitací, podobná četnost je i v tomto školním roce. Z hospitací jsou pořizovány záznamy, závěry jsou projednány s hospitovaným. Kontrola pedagogického procesu a hospitace v této formě a rozsahu nezajišťují efektivní zpětnou vazbu.

Pro hodnocení výuky škola využívá celé škály srovnávacích prací a testů, rovněž i různé testy cizí.

Kontrolní systém školy je vytvořen, v oblasti kontroly výchovně vzdělávacího procesu byla zjištěna slabá místa.

Hodnocení kvality řízení

Koncepce rozvoje školy vychází z analýzy podmínek, postupně je realizována. Nedostatky byly zjištěny plánování výuky, kde se projevilo menší zapojení metodických orgánů do tohoto procesu. V oblasti vedení a motivování pracovníků převažují pozitivní zjištění, citelně slabá místa zjistila ČŠI v pojetí kontrolního systému vzdělávacího procesu.

Oblast řízení hodnotí ČŠI celkově jako dobrou.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina, školní klub

Ve třech odděleních školní družiny je zapsáno 96 žáků (včetně žáků s nepravidelnou docházkou) a v zahajovacím výkaze se uvádí 35 žáků navštěvujících školní klub.

Kapacita školní družiny uvedená v Rozhodnutí o zařazení je 240 žáků. Družina i školní klub se nacházejí v náhradních pronajatých prostorách 1. ZŠ (v přízemí a ve 2. poschodí) vzdálených

od školy asi 500 metrů. Až na jednu jde o nevelké místnosti se silně poškozenou omítkou, oprýskanými a poškozenými dveřmi, s nedostačujícím počtem WC. Celkově nepříznivý dojem umocňují začerněné nevymalované zdi. Nábytek ve všech místnostech je povětšinou starý a poškozený, totéž platí pro koberce. Počet židlí a stolků odpovídá počtu žáků jen v jednom oddělení. Poměrně dobré je materiální vybavení, z didaktické techniky jsou to barevná televize, video a radiomagnetofon. Žáci si v přízemí odkládají oděv a boty ve dvou zadních malých místnostech s poškozenými věšáky, procházejí přitom úzkou chodbou, ze které se prach roznáší do kluboven. Ve druhém poschodí je jedna místnost vyhrazena stolnímu tenisu. K dispozici je prostorná a dobře řešená zahrada, tu však podle vyjádření ředitelky školy a vychovatelek nemůže školní družina pro svou činnost využívat. Děti si mohou hrát na přilehlém malém vybetonovaném dvorku. Z uvedeného vyplývá, že prostory školní družiny jsou nevyhovující z hlediska psychohygieny, nepůsobí podnětně na rozvíjení estetického citění žáků a umožňují vychovatelkám provádět pohybové a herní aktivity jen v omezeném rozsahu. Přesto s provozem školní družiny v uvedených prostorách vyslovila souhlas Okresní hygienická stanice v Litoměřicích ze dne 17. 11. 1997 čj. 231. 4/97/DrMO/Ma.

Personálně zajišťují činnost školní družiny i školního klubu tři kvalifikované vychovatelky.

Školní družina je v provozu ráno od 6.00 hod. do 9.00 hod., odpoledne od 11.40 hod. do 16.30 hod. Školní klub funguje ráno od 7.00 hod. do 8.00 hod., odpoledne od 13.30 hod. do odchodu žáků.

Práce školní družiny se řídí plánem činnosti, který obsahuje kromě jiného také výčet společných akcí, jednotlivá oddělení mají zpracovány rámcové plány činnosti. Vychovatelky se snaží nabídnout žákům i přes neutěšené prostorové a technické podmínky pestrý a zajímavý program.

Školní klub není uveden v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, jeho činnost se řídí Provozním řádem školního klubu zpracovaným ředitelkou školy. Je určen pro všechny zájemce, především pak pro žáky dojíždějící z okolních obcí. Ráno jsou pod dohledem vychovatelky vždy v tělocvičně, odpoledne jsou přiřazeni ke 3. oddělení školní družiny. Pro tyto žáky není připraven zvláštní program a žáci, kteří ho navštěvují, se věnují individuálním činnostem. Vychovatelka 3. oddělení v té době současně pečuje o žáky všech oddělení, kteří se z různých důvodů neúčastní pobytu venku. Počet žáků navštěvujících ranní činnost se v průměru pohybuje kolem dvaceti, odpolední účast je nyní nízká.

Školní družina vede příslušnou dokumentaci, přehled o docházce žáků do ranní školní družiny není veden. Odpolední docházka do školního klubu je vedena společně s družinou, ranní účast stvrzují žáci svým podpisem do záznamových archů.

Přestože činnost školní družiny je limitována provizorními a v mnoha ohledech nevyhovujícími prostorami, nabízí žákům dostatek možností pro využití volného času.

Školní klub nemá vlastní prostory, nevyvíjí samostatnou organizovanou činnost, zájemci zde podle vlastního uvážení tráví čas do odjezdu dopravních spojů.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace školy podle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 sb., o soustavě základních a středních škol, ve znění pozdějších předpisů
- Výroční zpráva školy 1998/99
- Výkaz o základní škole k. 30. 9. 1999
- tematické plány jednotlivých předmětů
- dokumenty ředitelky školy z oblasti řízení a kontroly

- práce žáků, další vedená dokumentace (žakovské knížky)
- hospitační záznamy

ZÁVĚR

Pozitiva

- realizovaná rekonstrukce a dostavba školní budovy
- široká nabídka mimoškolních aktivit
- spolupráce s rodičovskou veřejností a zřizovatelem, jejich podpora rozvoje školy
- široká účast učitelů na dalším vzdělávání
- úroveň výuky hudební výchovy

Negativa

- nedostatky v plánování učiva a v plnění učebních osnov
- nedostatky ve vedení povinné dokumentace třídních učitelů a školní družiny
- prostorové zázemí školní družiny a učeben v Riegrově ulici
- malá účinnost kontrolních mechanismů v oblasti výchovy a vzdělávání

Škola prochází náročným obdobím postupných rekonstrukcí. Toto ovlivnilo podmínky výuky. I přes značný posun a zlepšení nejsou prostorové a materiální podmínky vzhledem k počtu žáků ideální. Značný rozsah úkolů, které jsou nad rámec při běžném řízení školy, se projevil negativně v řízení a kontrole pedagogického procesu. Pozitivní a negativní zjištění v hodnocení kvality řízení a v hodnocení kvality vzdělávání jsou v rovnováze.

Prostředky získané ze státního rozpočtu jsou využívány promyšleně, ČŠI nezjistila při komplexní inspekci neefektivní využití těchto prostředků. Další prostředky získává škola hospodářskou činností a od sponzorů.

ČŠI hodnotí školu celkově jako dobrou.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Mgr. Miroslav Hyška

.....

Školský úřad	2000-07-10	066 458/00-5020
Zřizovatel	2000-07-10	066 459/00-5020
Rada školy	2000-07-10	066 460/00-5020

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2000-07-10	066 487/00	připomínky doručeny